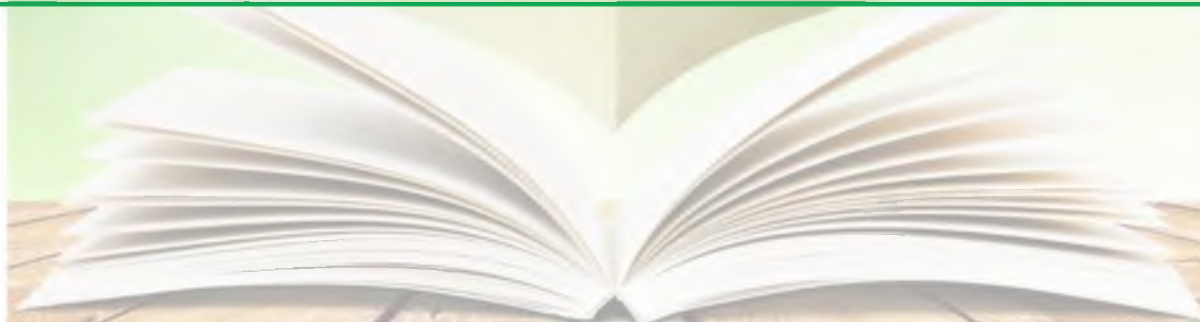

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
учасників міжнародної науково-
практичної конференції
«ЛІСОВА ТИПОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА
НАБЛИЖЕНОГО ДО ПРИРОДИ
ЛІСІВНИЦТВА»

присвячена 150-річчю з дня народження
проф. Є.В. Алексєєва
та заснування кафедри лісівництва
Навчально-наукового інституту лісового і
садово-паркового господарства

Київ, 9-12 жовтня 2019 року

ФІТОПАТОЛОГІЧНИЙ ТА ЕНТОМОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ НАСАДЖЕНЬ НПП «ГОЛОСІЇВСЬКИЙ»

Г. О. Бойко, кандидат сільськогосподарських наук,

І. М. Кульбанська, кандидат біологічних наук,

П. С. Сокур, магістр

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ключові слова: збудники хвороб, шкідливі комахи, біоценоз

Більшість наявних зараз об'єктів природно-заповідного фонду не повною мірою виконують поставлені перед ними завдання – збереження видового й ценотичного різноманіття на основі процесів самовідтворення природно-територіальних комплексів. Саме тому в більшості об'єктів природно-заповідного фонду України застосовують регуляційні заходи, спрямовані на підтримання стану резерватних екосистем, збереження їх структури та складу компонентів. Не є винятком і лісові екосистеми Голосіївського національного природного парку (далі – Голосіївський НПП). Незважаючи на впровадження заповідних режимів, ліси досліджуваної території являють собою складну мозаїку фітоценотичних комплексів, що перебувають у стані нестійкої рівноваги, до того ж загрози втрати їх стійкості мають тенденцію до посилення. Це пояснюється минулою господарською діяльністю в лісах, за якої інтенсивно вилучалися одні види та висаджувалися інші, часто не типові для цих екотопів, швидко поширювалися інвазійні види, як правило, евритопні з потужною життєвою стратегією, що пригнічують поновлення зональних видів-едифікаторів [1]. На тлі зазначених процесів одним із важливих біотичних екологічних чинників є фітопатології та ентомології різного генезису, насамперед зумовлені дією паразитарних видів грибів та комах. В ході аналізу фітосанітарного стану дерев'янистих рослин НПП «Голосіївський» в межах досліджуваної території, нами було відмічено ряд уражень та пошкоджень, які спричинені дією різних абіотичних та біотичних чинників. Найбільш ураженими були такі види – *Carpinus betulus*, *Pinus sylvestris*, *Quercus robur*, *Fraxinus excelsior*, *Populus nigra*, *Acer platanoides*. Найчастіше у рослин зустрічались такі типи уражень: хлорози, некрози, нарости, нальоти, плямистості листків. Крім того, ряд плямистостей виявлено на листках *Carpinus betulus*, *Robinia pseudoacacia*,

Fraxinus excelsior, *Populus nigra* та *P. alba*, *Rosa canina*. У ряду дерев також було відмічено ураження переважно на *Pinus sylvestris*, *Carpinus betulus*, *Juglans regia*, *Acer negundo* та *Persica vulgaris* скрученість листкових пластинок, що зумовлюється впливом грибами з роду *Taphrina*. Ураження, спричинені борошнисторосіяними грибами, помічені у *Quercus robur*, *Robinia pseudoacacia*, *Populus nigra*, *P. alba*, *Sorbus aucuparia*, *Rosa canina*, *Syringa vulgaris*. *Viscum album*, відмічено переважно на *Populus nigra*, рідше на *Acer negundo*, *Malus domestica* та *Sorbus aucuparia*, місцями на *Betula pendula*. На *Tilia cordata*, і в меншій мірі на *Acer negundo* та *A. platanoides*, *Juglans regia*, *Philadelphus coronarius*. На плодкових деревах помічений високий рівень розвитку попелиць. Ушкодження листогризучими ентомошкідниками відмічено переважно у плодкових дерев. Всихання верхівки, сухість пагонів, зламані гілки спостерігали у *Populus nigra*, *Fraxinus excelsior*, *Robinia pseudoacacia*, *Carpinus betulus*.

Найбільш масовими видами шкочочинних листогризучих комах є: зимовий п'ядун (*Operophtera brumata*) п'ядун-обдирало (*Erannis defollaria*) совка пірамідальна (*Amphipyra pyramidea*) зелена дубова листовійка (*Tortrix viridana*) глодова листовійка (*Archips crataegana*) самшитова вогнівка (*Cydalima perspectalis*) американський білий метелик (*Hypanthria cunea*) скрипун восьмикрапковий (*Saperda octopunctata*) червиця пахуча (*Cossus cossus*) каштановий мінер (*Cameraria ohridella*) дубова широкомінуюча міль (*Coriscium (Acrocercops) brongniaredella* F.) гермес ялиново-модриновий (*Sacehiphantes viridis* Ratz.) пагонов'юн зимовий (*Rhyacionia buoliana*) пагонов'юн смолівщик (*Petrova resinella* L.) пильщик-ткач поодинокий (*Acantholyda hieroglyphica*) клоп-крайовик (*Leptoglossus occidentalis*) тисова ложнощитівка (*Parthenolecanium pomeranicum*) короїд-типограф (*Ips typographus*); комахи-ентомофаги: турун зернистий (*Carabus granulatus*), золотоочка звичайна (*Chrysoperla carnea*), богомол звичайний (*Mantis religiosa*), красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta*), божі корівки (*Coccinellidae*), їздці, наїзники, паразитичні оси (*Parasitica*).

Список джерел літератури:

1. Вредители и болезни цветочно-декоративных растений. Под ред. В.В.Синадского. М. : Наука, 1982. 592 с.
2. Федоров Н.И. Лесная фитопатология: Учеб. для лесохоз. вузов. Минск. Выш. шк., 1992. 317 с.
3. Цилорик А.В., Шевченко С.В. Лісова фітопатологія. Практикум. 1999. 203 с.
4. Шевченко С.В., Цилорик А.В. Лесная фитопатология. Киев: Вища школа, 1986. 123 с.